

Miljø- og Fødevareklagenævnet

Sendt elektronisk via klageportalen

Vingsted, den 30. juli 2026

KLAGE

Klage over Esbjerg Kommunes afgørelse af 9. juli 2026 om dispensation efter naturbeskyttelsesloven til oprensning af Roager Vesterbæk

Indledning og baggrund

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) påklager hermed Esbjerg Kommunes afgørelse af 9. juli 2026 (sagsnr. MIS-25/001877) om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af Roager Vesterbæk på strækningerne st. 2300-3200 og st. 4100-4328, i alt ca. 1,1 km.

Jf. kommunens afgørelse ønskes der gennemsnitligt fjernet 30-40 cm materiale og lokalt 50-75 cm. Oprensningen kan sænke vandspejlet med op til 60 cm ved sommerafstrømning, og faldforholdene på de opgravede strækninger reduceres væsentligt. Kommunen oplyser samtidig, at vandløbet er stærkt overdimensioneret, at det ikke kan oversvømme de nærliggende arealer selv ved ekstreme nedbørshændelser, og at oprensningen ikke har betydning for vandspejlet ved store vinterafstrømninger.

DSF har svært ved at se det naturforbedrende i at bortgrave bund og forringe faldforhold, som vandløbet har udviklet gennem mindst 19 år, for at genskabe et gammelt regulativprofil. Projektet fremstår først og fremmest begrundet i afvanding og ikke i hensynet til vandløbsnaturen eller miljømålet.

Retligt grundlag

Efter Naturbeskyttelseslovens § 3 er søer, moser, heder, enge, overdrev og vandløb beskyttet mod ændringer i deres tilstand.

Efter § 65, stk. 2, kan kommunen kun meddele dispensation, hvis "særlige forhold taler for det", og kun når indgrebet ikke forringer de naturmæssige værdier eller medfører en forringelse af tilstanden for det beskyttede naturområde.

Afvandingshensyn kan ikke begrunde dispensationen

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrede den 14. februar 2024 i sag nr. 21/04315 en dispensation til oprensning af et § 3-beskyttet vandløb til et afslag (Ikast Brande afgørelsen). Nævnet lagde bl.a. vægt på, at jordbrugsmæssige og privatøkonomiske hensyn ikke i sig selv kan begrunde en dispensation. Hverken kommunens vedligeholdelsespligt, et gældende regulativ eller ønsket om oprensning til regulativmæssig bund kunne føre til et andet resultat.

Den foreliggende sag er efter DSF's vurdering sammenlignelig. Projektets sikre virkning er en forbedret vandføringsevne og en sænkning af vandstanden i et område klassificeret i okkerklasse I, mens

naturforbedring er fraværende. Kommunens forventning om en mere fast bund og senere plante-vækst kan ikke gøre et omfattende afvandingsindgreb naturforbedrende, og slet ikke hvis faldforholdene reduceres væsentligt. De pågældende vandløbsstrækninger vil formentlig i adskillige år fremover være påvirket af de genskabte dårligere faldforhold.

Oprensningen reducerer vandløbets fald og fysiske variation

Længdeprofilet viser efter DSF's opfattelse, at bækken har udviklet et mere naturligt bundforløb med tydelig faldvariation og på delstrækninger et fald på omkring 5 ‰. Disse faldforhold giver normalt mulighed for at etablere stryg og gydeområder for ørred, fx i forbindelse med gennemførelse af indsatsen i vandområdeplanen (strækningsbaseret indsatsbehov). Ved at grave tilbage til regulativets bundkoter og en ensartet bundbredde på 0,8 m reduceres variationen og strømhastigheden, og risikoen for ny sedimentation fastholdes.

Alle undersøgte stationer i Vester Vedsted Bæk-systemet er efter DSF's gennemgang røde på DTU Aquas Ørredkort, altså i ringe økologisk tilstand. Projektet burde derfor tage udgangspunkt i, hvordan de fysiske forhold forbedres, så miljømålet kan nås. De eksisterende faldforhold bør bevares og anvendes til naturforbedrende tiltag i tråd med vandrammedirektivets indsatsbehov, fx gydeområder for ørred med korrekt dimensioneret gydegrus, skjulesten og beskygning med rødæl.

En eventuel nødvendig oprensning bør indgå i en samtidig og bindende restaurerings- og eventuelt reguleringssag, så der etableres varige forbedringer.

Mangelfuld vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8

Afgørelsen indeholder ikke en konkret vurdering af virkningen på de enkelte kvalitetselementer fisk, smådyr og planter. Opgravning af ca. 1,1 km bund vil fjerne vegetation og bundfauna, påvirke fisk og resuspendere sand og okker. Vandløbet nulstilles på de berørte strækninger, og miljøkvalitetsparametrene vil fastholdes i en ugunstig tilstand bl.a. pga. forringede faldforhold. Kommunens generelle antagelse om hurtig genetablering sandsynliggør ikke, at forringelsesforbuddet overholdes, eller at målpopfyldelsen ikke hindres.

Afgørelsen er desuden truffet på et forældet plangrundlag. På side 12 angives tilstanden for nationalt specifikke stoffer som ukendt. Efter de gældende vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget (VP3II), som trådte i kraft 1. januar 2026, er tilstanden i vandområde 01479 ikke-godt økologisk potentiale for nationalt specifikke stoffer. Af afgørelsen fremgår tilstanden som ukendt.

Der er samtidig fastlagt en strækningsbaseret indsats. Kommunen har hverken vurderet denne tilstand eller godtgjort, at oprensningen og genetableringen af det gamle profil ikke modvirker indsatsen, eller tilstanden for de økologiske kvalitetsparametre.

Kommunen besvarer dermed ikke det centrale spørgsmål: Hvordan skal miljømålet nås, hvis et meget lavt fald, et overdimensioneret profil og en fast bundbredde fastholdes? Det er efter DSF's vurdering ikke tilstrækkeligt blot at konstatere, at projektet ikke forventes at forringe tilstanden. Desuden er kommunen forpligtiget til at gennemføre en restaureringsindsats i hht. den gældende vandområdeplan.

Sand, okker og arter er utilstrækkeligt belyst

Når der gennemsnitligt ligger 30-40 cm sand og lokalt op til 75 cm, er der tale om et vedvarende sedimentproblem. Gentagen strækningsopgravning er symptombehandling. Sandtilførslen bør i stedet begrænses ved kilden gennem bl.a. dyrkningsfrie bræmmer og tiltag ved dræn og tilløb, sekundært gennem strategisk placerede sandfang, så mindst mulig vandløbsstrækning påvirkes. DSF henviser til det vedlagte notat om håndtering af sandproblemer i naturbeskyttede vandløb.

Roager Vesterbæk er samtidig okkerbelastet, og kommunen har målt ferrojern over 0,5 mg/l flere steder. Vilkår om lav afstrømning eller sektionsvis opstemning begrænser højst påvirkningen under

arbejdet. Afgørelsen dokumenterer ikke den langsigtede virkning af en mulig vandspejls- og grundvandssænkning på op til 60 cm eller følgerne af, at sand og okker aflejres nedstrøms.

Endelig er fravær af registreringer ikke dokumentation for, at lampretter og andre relevante arter ikke findes i vandløbet. Afgørelsen oplyser ikke, om der er gennemført målrettede og aktuelle undersøgelser, bl.a. efter lampretlarver. Vurderingen af påvirkningen af Natura 2000-områdets arter kan derfor ikke alene baseres på, at arterne hidtil ikke er registreret i Roager Vesterbæk.

Samlet vurdering og påstand

Projektet er efter DSF's vurdering ikke naturforbedrende, men tilgodeser alene afvandingsinteressen. Det fjerner et naturligt udviklet bundforløb og reducerer faldvariation uden samtidig at sikre restaurering, varig sandhåndtering eller målopfyldelse. Afgørelsen bygger desuden på forældede vandområdeoplysninger og mangler en konkret vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8.

DSF anmoder derfor Miljø- og Fødevareklagenævnet om at ændre Esbjerg Kommunes dispensation til et afslag. Subsidiært anmodes nævnet om at ophæve afgørelsen og hjemvise sagen til fornyet behandling på et opdateret plangrundlag og med krav om en konkret § 8-vurdering, tilstrækkelige artsundersøgelser samt en samlet og bindende restaureringsløsning.

Klagen bedes tillagt opsættende virkning.

Med venlig hilsen

Torben Hansen

Natur og Miljøkonsulent

Danmarks Sportsfiskerforbund

Skyttevej 5 – 7182 Bredsten

Mobil: 5434 0524

E-mail: tha@sportsfiskerforbundet.dk

Bilag

1. Esbjerg Kommunes afgørelse af 9. juli 2026, sagsnr. MIS-25/001877.
 2. Danmarks Sportsfiskerforbund: Notat vedr. opgravning af sand i naturbeskyttede vandløb.
 3. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 14. februar 2024, j.nr. 21/04315.
-